

LOW (97) *sb m*

Prawdopodobnie łów (tak Cn), łow-.

sg N łów (3). ◇ *G* łowu (11). ◇ *D* łowu (1). ◇ *A* łów (26). ◇ *I* łow(e)m (5). ◇ *L* łowie (15). ◇ *pl N* łowy (2). ◇ *G* łow(o)w (7). ◇ *A* łowy (16). ◇ *I* łowami (1) *StryjKron*, łowy (1) *WitosłLut*. ◇ *L* łowiech (9); -ech (1), -(e)ch (8).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVII w.

Chwywanie, łapanie zwierząt, ryb, ptaków różnymi sposobami; polowanie, myślistwo, rybołówstwo; captura, venatus Calep, Cn; aucupium Calep; aucupatio, piscatio, venatio Cn (97) : Lew niekiedy ná łow się brał/ Liżkę z ołem z łobą wezwał BierEz K4, K4; LibLeg 11/98v; GliczKsiąż G2; Leop 2.Mach 3/4; Miedźwiedź w łowiech s przełaię/ wypadł prętko z lálá/ Włpiął sie ná koń iednému/ áz iuż blifko pálá. RejFig Bb2; Ian/ ten poráził Turki y Perfy/ potym ná łowie záłtrzelon w pálec/ y vmárł. BielKron 169v, 14v, 56v, 61, 323v, 324v, 350v; KwiatKsiąż M3; Izbę w ktorey [biskup] go [tatarskiego posła] przyjmowác miał/ kazał obwiefzác fieceiami/ wrzeciży tho nie w domu Bifkup/ ále w łowiech GórnDworz P; BYł niekthory flawny Rycerz/ ktory sie bárzo kochał w łowie. HistRzym 117v, 36v, 41v, 51v; Krol Cazimirz [...] rádniey miefzkał w Litwie niżli w Polfcze dla rofkořnych łowow/ y rozmaitych źwierzow/ bo był bárdzo myfliwy. StryjKron 662, 76, 592; Calep 161a, 1109b; w Anglięy [mamy] bydłá/ owce/ á ftąd fukná nie ledá: w Niemcech ftrzelbá/ zbroiá: we Szwecyey kruřce bogáte y obfite/ rozmaite łowy: á wřędzie porty/ okręty/ źeglárftwá GostGospSieb +4; SarnStat 1089; w tákimfwe [!] więc [strumieniu] łowy zmordowaná Chędogie ciáło płocze myřliwa Dyáná. WitosłLut A3v.

Zwroty: »łowem, około łowów bawić się« = pervenari Calep [szyk zmienny] (5:1): [duchowni mają] około łowow fye niebáwić/ iáłtrżabow/ ogárow nie chowác GroicPorz h2; Krol [...] muřiał z Witołtem y z Krolowá długi czás wpuřczách miefzkác/ gdzie báwiác sie łowem goleń złamał StryjKron 557, 6, 547, 597; Calep 794a.

»by(wa)ć na łowie, w łowiech« = venari Calep [szyk zmienny] (6:3): Lew z bykiem/ z kozłem/ z báránem/ Miałci się dzielić ieleniem: Ktorego łá włowili/ Gdy ná łowie łpołem byli. BierEz M2v; A wřák to ci widáią co w łowiech bywáią/ Iż rozne w łobyę czáfy thy przypadki máią. Czáfem byř y zdechł trąbił y pędził do fiecei Powrozy sie pádáią iáko flábe nići RejWiz 130; BielKron 14, 112, 340v, 354v; HistRzym 117v; SkarŻyw 508; Calep 1109b.

»psy na łow chowác« (1): Przyřzli yuż dzis vczeni w táką wzgárdę y w lekkye wařenye/ [...] že [panowie] wołá pfy ná łow chowác/ niż ony/ mowýac/ trudnyey mi o plá niż o flugę. GliczKsiąż N6v.

»na łow(y), w łowy (od)jechać (a. jachać a. jeździć a. przejeźdźać a. zajeźdźać« [szyk zmienny] (17:9): na łow wřelki przeieźdźay sie/ po lefiech/ po gorach/ po polu FalZioł V 65; BielŻyw 23; BielKron 322v, 336, 351, 390, 414v, 458v; HistRzym 36, 41v [2 r.], 52, 115, 117v (11); nierychłono fię proroctwo prawdziwe być pokazáło: iřz iádac włowy/ nie wiedzieć fład przeftrzelony/ y zábity był Krol. SkarŻyw 336, 569; StryjKron 345, 617; KochPieř 2; KochProp 12; PudłDydo A4.

»pojmác [co] w łowiech« (1): káždy mąřz [...] ktory poima zwierzę álbo ptaká włowiech ktore może być iedziono/ niech wyleie krew iego/ y niech iá nákrýie piáfkem. BudBib Lev 17/13.

»na łow wabić« (1): Teżci w piźczależczkę ptafznik grawa cudnie gdy ná łow łwoy wabi ptafzatká obłudnie. *Phil H*.

Wyrażenia: »paranie się około łowow« (1): Tegoż też ieft rodzaiu/ paranie fię około łowow/ ptakow śidlenia/ y ryb łowienia/ ktore rzeczy y wielką rośkofzą wzdeymuią vmysł/ y mocz członkow przez takowe pracęowanie potwierdzona bywa. *KwiatKsiąż P2*.

»ptaszy łow« (1): Aucupium – Ptafziłow. *Calep 113a*.

»łow ryb« (1): Szczuka ieft riba rzeczna/ [...] Lowem inſzych rib mnieyſzych żywie *FalZioł IV 36d*.

»łow zwierzu (a. zwierząt), na dziki zwierz« = *venatio ferarum HistAl (4:1): HistAl [I3]; StryjKron 72, 547; Nie vmie ſyn ſzláchecki ná kón wſieść: y w łowy Ná dżiki żwiierz z oſczepem iáchác niegotowy KochPieś 2; Lowy zwierzu we wſzytkiéy Nergiiéy Król łobie záchowywa. SarnStat 1090 marg.*

Szeregi: »łow, (albo) polowanie« (2): [*Połowcy*] Imię maią od łowu albo polowania. *MiechGlab 2; Mącz 399b*.

»łow a śledzenie« (1): [*Ligurgus*] iednego [*pieska*] ná łow á ſledzenie zwierzá/ á drugiego ná wyiadanie á wymykánie z garcá był náuczył *GliczKsiąż A3v*.

Iron: *O łapaniu wszy (1):*

Zwrot: »zapaścić w łowy« (1): Chędogi á plugáwy. Coż czyniſz miły plugáwy/ Czo maſz ná ſzyi zá ſprawy/ Podobnoſć zápuſcił w łowy/ Pod kolnierzem zwirz gotowy. *RejZwierc [233]*.

W przén (12) : (*marg*) Kofzt około białyh głow (–) Nuż więc owe białe głowy Y toć nie z pożytkiem łowy [...] Bo więc ow ſłęzak z forbotem Liſftewká/ bryżyk ze złotem [...] Iſćieć ſkárbu nie vmnoży Niżli to ná ſłyię włoży *RejRozpr H3; [Praca mowi do Świata] Zátopiłby cie Bog z nowu/ Dla złych ludzi s twego łowu/ Ale dla moich folguye/ Ktore s prace ſwey żyć czuie. BielKom D8v; Ieſlic ſie ná čás zle wodzi/ Radci to potym nágrodzi/ Możeſz ſzczęfcia ſkuſić z nowu/ Przypádniec co s tego łowu/ Iedno ſie gráiąc nie lękay/ A grác s káżdym nie odrzekay *BielKom F2; rycerze tho ieft wſzytki ſmyſły máią paná z łowu przywieſ [!]/ tho ieft człęká odwieſć od czeſnych rzeczy HistRzym 40v; tentho rycerz może być rzeczón káždy dobry krzeſćianin álbo przełożony/ ktory ma mocnie boiowác przeciw dyabłu/ ſwiátu/ y ciáłu: á ma przyſthác ná łow nábywáiąc duſz pánu bogu HistRzym 116v; Słuchayże iáko Ewányeliſtá piſze/ iż pirwey z onego pirwżego błothá á z onego plugáwego glanu pirwżych łowow ſwoich wypłokáli ſieci ſwoie/ á dopirko [...] gdy rozrzucili ſieci ſwoie/ wielki obłow vcżynili Pánu ſwoiemu *RejPos 176v; Przed trzydzieſtą lat byłem w Czeſkim Kromołowie/ Gdy zdybano iednego ná tákowym łowie [...] Kilánaſcie tyſięcy złotych z pokładnice Páná ſwego ſkorzyſcił *KlonWor 16.****

Zwroty: »jeździć (a. jechać) na łow« [*szyk zmienny*] (3): Cefarz then może być rzeczón káždy człowiek [...] kthory dla bogactw y dla cíci/ podnoſi ſie w pychę [...] Tákowy rycerzow vżywa/ tho ieft ſmyſlow/ á iedzie ná łow/ proznoſci thego ſwiátá. *HistRzym 47; A ten ma mieć krafną czeładź/ to ieft ſmyſly zewnętrzne y wnętrzne krom grzechu/ ktore máią człowiekowi ſłużyć/ á ná łow ieździć/ to ieft vczynki zbáwienne czynić. *HistRzym 53v, 40v.**

»jechać w pola albo w łowy« = *wyprawiać się po łupy (1)*: przebrawszy co godnieyſze konie/ także ſłuźebniki/ [*rotmistrze*] iecháli w kozactwo pod Oczałkow (oni to zową w polá albo w łowy) *BielKron* 420.

Wyrażenie: »złoty łow« = *polowanie na złoto (1)*: Wierźże Włochom wierźże tu Weneckiemu ſłowu/ Ktorzy y duźże trácą dla złotego łowu. (*marg*) Franciſcus Cardinal [...] co miał Turkom przewozu morſkiego bronić/ ſam práwie ich przewioźł w ſwoichźe okrętách [...] á turcy pláćili po czerwonymu złotemu od głowy. (-) *StryjKron* 602.

Przen: metonimicznie: Zwierzyna; venatio Vulg (4): Lew zaſadzki czyni záwźdy łowu: ták grzechy tym ktorzy czynią złość. *Leop Eccli* 27/11; Izáák [...] roſkazał ſynowi Ezau áby mu co wczynił ieść z łowu ſwego/ pirwey niźli mu da błogoſłáwienieſtwo [*Vulg Gen* 27/7]. *BielKron* 14, 14 [2 r.].

Synonimy: łapanie, myſliſtwo, polowanie.

Cf **LOWIENIE**

KCh